

2e Bestuursrapportage 2023

26-01-2024

2.2 Ontwikkelingen met bijstelling van de begroting

SALDO EFFECTEN PROGRAMMA SOCIAAL

	Sociaal	E/M ¹	2023 primitief	Stand tot 2e Burap 2023	2023 2e Burap Lasten	2023 2e Burap Baten	Bij- gestelde begroting 2023
	bedragen x € 1.000						
	Primitieve begroting		-12.935	-12.935			-12.935
	Resultaat 1e Bestuursrapportage			-1.122			-1.122
S-1	Specialistische jeugdhulp	E			-400	-	-400
S-2	SPUK GALA	E			-132	182	50
S-3	Taakstelling inburgering	E			-13	-	-13
S-4	Opvang vluchtelingen Oekraïne 2023	E			1.000	-	1.000
S-5	Resultaat programma vluchtelingen 2022	E			-	292	292
S-5a	Actualisatie Leefgeld vluchtelingen	E			-	-	-
S-6	Regisseur Zorg en Veiligheid	E			-20	-	-20
S-7	Signalen over armoede	E			-33	-	-33
S-8	Tweede deel Energietoeslag 2023	E			-600	-	-600
S-9	Hersteloperatie Toeslagen	E			-26	26	-
S-10	De route van school naar Werk	E			-35	35	-
S-11	Rijksbudget BUIG	E			-300	300	-
S-12	Bijzondere bijstand	E			-200	-	-200
S-13	Begeleiding naar werk voor inburgeraars	E			-81	-	-81
S-14	Nationaal Programma Onderwijs	E			45	-45	-
S-15	Wet Educatie en Beroepsonderwijs	E			-27	27	-
	Totaal Sociaal		-12.935	-14.057	-822	817	-14.062
	Reservemutaties Sociaal	E/M ¹	2023 primitief	Stand tot 2e Burap 2023	2023 2e Burap Lasten	2023 2e Burap Baten	Bij- gestelde begroting 2023
	Reservemutaties Sociaal		334	334	-	-	334
	Totaal reservemutaties Sociaal		334	334	-	-	334
	Totaal Programma Sociaal		-12.601	-13.723	-822	817	-13.728

2.2.1 Jeugd

2.2.1.1 S-1 Specialistische jeugdhulp € 400.000, nadeel (eenmalig)

Met ingang van 2022 is Ouder-Amstel met Diemen en Uithoorn een taakgerichte samenwerking aangegaan met tien kernpartners voor hoog specialistische jeugdhulp (HSJH). Jaarlijks worden afspraken gemaakt over de uitvoering van de HSJH, het aantal jeugdigen dat per jaar per zorgvorm geholpen wordt in relatie tot de hoogte van het lumpsumbedrag. Drie kernpartners hebben aangegeven hun lumpsum te hebben uitgenut, ondanks bijstelling in de eerste Burap. In 2023 tekent zich een tekort af van circa € 400.000.

Wat opvalt in de analyse van de kosten is dat de hoogste kosten gerealiseerd worden door relatief weinig cliënten. Indien deze uit de analyse zouden worden gehaald, is er een ander beeld zichtbaar en blijft de besteding wel binnen begroot budget. De kosten voor deze kleine groep jeugdigen zijn het moeilijkst te beïnvloeden vanwege de aard en zwaarte van de zorg.

¹ E=Eenjarig en M=Meerjarig

2.2.2 Sport, gezondheid en cultuur

2.2.2.1 S-2 SPUK GALA € 182.000 budgetneutraal (meerjarig) en € 50.000 voordeel (meerjarig)

De gemeente Ouder-Amstel gaat uitvoering geven aan het landelijk vastgestelde Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), waarbij gemeenten zich inzetten voor gezondheid, preventie, jeugd, sportstimulering en de samenwerking met zorg en welzijn.

Vanuit het Rijk is budget beschikbaar gesteld middels de Brede SPUK om voor de periode 2023-2026 activiteiten te ontplooiën op vijftien verschillende onderwerpen. Hiervoor ontvangt de gemeente circa € 182.000 aan geormerkte middelen in 2023.

Eén van de onderwerpen betreft de combinatiefunctionarissen. Het Rijk heeft de gemeente via de inkomsten uit de algemene uitkering gekort (nadeel). Het effect hiervan is € 50.000. Om deze reden is het budget aan de lastenkant aangepast (voordeel), zodat deze mutatie per saldo budgetneutraal is.

2.2.3 Algemeen maatschappelijke voorzieningen

2.2.3.1 S-3 Verhoogde taakstelling inburgering € 12.600, nadeel (eenjarig)

De uitvoering van de inburgeringstaken in het kader van de Wet Nieuwe Inburgering is belegd bij uitvoeringsorganisatie Duo+ via een maatwerkopdracht. Recent is de taakstelling voor de tweede helft 2023 bekend gemaakt. Deze laat een significante stijging zien. In de tabel hieronder wordt het verloop van deze stijging weergegeven. Daarom is het noodzakelijk de maatwerkopdracht aan te passen en in een vroeger stadium extra capaciteit in te zetten. Om de capaciteit binnen het team inburgering te versterken is er een extra bijdrage noodzakelijk van € 12.600.

	2021	2021	2022	2022	2023	2023
	1^e helft	2^e helft	1^e helft	2^e helft	1^e helft	2^e helft
Ouder-Amstel	9	8	11	11	17	22

2.2.3.2 S-4 Opvang vluchtelingen Oekraïne 2023 € 1.000.000, voordeel (eenjarig)

In 2023 vangt de gemeente Ouder-Amstel op drie locaties vluchtelingen op:

- Het voormalige Hogeschool van Amsterdam (HvA) gebouw (H.J.E. Wenckebachweg 144, Amsterdam-Duivendrecht);
- Het voormalige Rabobankgebouw (Korendragerstraat 1, Ouderkerk aan de Amstel);
- Entrada 700 (Amsterdam-Duivendrecht).

Op 1 augustus 2023 waren alle vluchtelingen uit het HvA gebouw. De opvang in het voormalige Rabobankgebouw sloot 21 augustus 2023. Entrada 700 is volledig operationeel sinds medio augustus 2023, met plek voor 220 vluchtelingen uit Oekraïne.

De kosten van de opvang asielzoekers declareert de gemeente 1:1 bij het COA, waarmee deze opvang in de begroting budgettair neutraal is. Uit nacalculatie is gebleken dat de uitgaven voor sommige posten positiever uitvallen. Dat leidt tot een voordeel.

Voor de opvang van Oekraïense ontheemden stelt het Rijk een normbedrag van € 83 per gerealiseerd bed per dag beschikbaar. De verbouwingkosten voor de opvang van Oekraïners vergoedt het Rijk 1:1 aan de gemeente.

In het HvA gebouw was sprake van opvang tussen 15 februari tot en met 1 augustus voor uiteindelijk 250 asielzoekers en 100 Oekraïense vluchtelingen. De uitgaven hiervoor zijn circa € 150.000 lager uitgevallen ten opzichte van de verwachte inkomsten.

In het Rabobankgebouw was dit jaar opvang van 1 januari tot en met 21 augustus voor 46 Oekraïners. Ook hierbij is sprake van een positief saldo van € 250.000 tussen inkomsten en uitgaven.

De opvang in Entrada 700 voor 220 vluchtelingen uit Oekraïne loopt van medio augustus tot en met einde jaar (mogelijke looptijd tot december 2025). De voorlopige prognose laat een positief saldo van circa € 600.000.

Met de kosten van het lopende locatieonderzoek opvang vluchtelingen is in de berekening al rekening gehouden.

2.2.3.3 S-5 Resultaat programma Vluchtelingen 2022, € 292.000, voordeel (eenjarig)

De gemeente heeft in 2022 compensatie ontvangen om uitvoering te kunnen geven aan het programma Vluchtelingen. Uit de verantwoording is gebleken dat er minder middelen benodigd waren voor de uitvoering hiervan ten opzichte van de normbedragen die het Rijk ter beschikking heeft gesteld. Het uitgangspunt daarbij om een eventueel overschot naar 2023 door te schuiven. Nu blijkt dat er reeds voldoende middelen beschikbaar zijn om uitvoering te geven aan het lopende programma, vallen deze middelen over 2022 incidenteel vrij in 2023. Dit leidt tot een positief effect van € 292.000 in de begroting.

2.2.3.4 S-6 Regisseur Zorg en Veiligheid € 41.000, budgetneutraal (meerjarig)

In 2023 is de regisseur Zorg en Veiligheid bij de gemeente Ouder-Amstel aangesteld. Deze richt zich met name op casuïstiek uit het Zorg en Signalen overleg, waarin de aanpak van complexe casussen op het snijvlak van Veiligheid, Zorg en Sociaal Domein aan de orde komt. Al deze casussen hebben een veiligheidscomponent: er is sprake van dreiging of overlast voor de betrokkene of voor zijn leefomgeving. De regisseur heeft de operationele regie in deze casussen en streeft daarbij naar de verbinding tussen de beleidsvelden veiligheid, zorg en sociaal domein. De lasten voor de regisseur wordt deels gedekt uit het budget openbare orde en veiligheid (€ 20.000) en deels uit budgetten binnen het sociaal domein (€ 21.000). Het effect hiervan op de begroting is daarmee budgetneutraal.

2.2.4 Werk, inkomen en participatie

2.2.4.1 S-7 Signalen over Armoede € 33.000, nadeel (eenjarig)

Het is in 2023 mogelijk om bijzondere bijstand toe te kennen voor energiekosten. Dit gebeurt op de manier waarop alle andere aanvragen bijzondere bijstand worden beoordeeld, namelijk door maatwerk. Maatwerk betekent dat er bij de aanvraag een onderzoek plaatsvindt naar noodzaak en eventuele voorliggende voorzieningen en dat er een draagkrachtberekening plaatsvindt. Het is lastig in te schatten hoeveel huishoudens voor deze bijzondere bijstand in aanmerking zouden komen. Op basis van het percentage huishoudens dat gebruik maakt van het Tijdelijk Noodfonds Energie, is de inschatting dat € 30.000 extra aan incidentele middelen nodig is. In de uitwerking van de Decembercirculaire 2022 is aangegeven dat de gemeente in 2022 € 16.000 aan incidentele middelen ontvangt om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden.

De voorwaarden voor het verkrijgen van een voedselpakket bij de Voedselbank zijn verruimd. Dit is een landelijke maatregel vanwege de hoge inflatie. Lage en lage middeninkomens dreigen door de hoge inflatie niet meer rond te kunnen komen. De voedselbank Diemen ontvangt in 2023 eenmalig een extra bijdrage van € 3.000.

2.2.4.2 S-8 Tweede tranche Energietoeslag 2023 € 600.000, budgetneutraal (eenjarig)

Eind december 2022 werd het concept-wetsvoorstel Energietoeslag 2023 gepubliceerd en voor advies aangeboden aan de Raad van State. De verwachte ingangsdatum van de energietoeslag voor 2023 werd voorzien in juni 2023. Vanwege de gerechtelijke uitspraken over het recht van studenten op energietoeslag en het advies van de Raad van State, neemt het Ministerie van SZW het wetsvoorstel opnieuw onder de loep. Door deze omstandigheden wordt de eerder verwachte ingangsdatum van juni 2023 niet gehaald. Wanneer de uitvoering van de energietoeslag voor 2023 wel wordt verwacht, is nog niet bekend.

De gemeente heeft van de mogelijkheid gebruik gemaakt om al € 500 van de energietoeslag van 2023 bij de toeslag van 2022 te voegen en uit te betalen. Hiermee kon de eerste periode van 2023 overbrugd worden. Sinds januari 2023 zijn verschillende koopkrachtmaatregelen van kracht. De financiële armslag van huishoudens met een laag inkomen is daarmee groter dan in 2022. De middelen voor 2023 kunnen naar verwachting worden uitgekeerd in het laatste kwartaal van 2023, afhankelijk van het wetgevingstraject. Het meer gespreid uitkeren, heeft als voordeel dat mensen de toeslag ontvangen wanneer die nodig is.

Via de Decembercirculaire 2023 verwacht de gemeente een bedrag van circa € 600.000 te ontvangen. Een deel hiervan heeft betrekking op 2022 als gevolg van een herallocatie in de verdelingssystematiek. Deze middelen worden in 2023 ingezet. De inkomsten zijn als voordeel verwerkt binnen het programma Bedrijfsvoering, omdat deze middelen via het gemeentefonds worden verdeeld. Per saldo is het effect hiervan budgetneutraal.

2.2.4.3 S-9 Hersteloperatie Toeslagen € 26.000, budgetneutraal (meerjarig)

Duizenden ouders zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Voor wie in de problemen is geraakt, is dat niet altijd voldoende. Er kunnen problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en het gezin. Ouder-Amstel biedt ouders die zich melden als mogelijk gedupeerde ondersteuning op die vijf leefgebieden.

Op 5 november 2022 is de Wet hersteloperatie toeslagen met terugwerkende kracht tot 26 januari 2021 in werking getreden. Gemeenten krijgen met deze wet de opdracht om te zorgen voor brede ondersteuning op de genoemde vijf leefgebieden, tevens is een kindregeling opgenomen en is een ex-partnerregeling in de maak. Het rijk stelt gemeenten in staat om tot eind 2025 brede ondersteuning en nazorg te bieden.

De middelen worden via een specifieke uitkering aan de gemeenten toegekend. De uitvoering ligt bij Duo+, waarna de gemeente de verantwoording verzorgt aan het Rijk. Met uitvoeringsorganisatie Duo+ zijn maatwerkafspraken gemaakt, waarmee hun dienstverlening op basis van nacalculatie wordt vergoed. Om invulling te geven aan de maatwerkopdracht is in de begroting jaarlijks € 26.000 budgetneutraal opgenomen tot en met 2026. Voor de overige jaren is deze mutatie verwerkt in de programmabegroting.

2.2.4.4 S-10 De route van school naar Werk € 35.000, budgetneutraal (eenjarig)

De arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam en het regionale meld- en coördinatiepunt (RMC) voortijdig schoolverlaters Amstelland wil verder inzetten op een gerichte aanpak op het bestrijden van jeugdwerkloosheid, specifiek op jongeren in een kwetsbare positie. Dit start al proactief tijdens de opleiding en eindigt pas wanneer de jongere goed en wel is 'geland' op de arbeidsmarkt. Aanleiding om dit project te starten is dat er in de RMC regio Amstelland in 2020-2021 een lichte stijging is geconstateerd van het aantal voortijdig schoolverlaters en verwacht wordt dat de stijging doorzet.

Voor de financiering van het regionale project jeugdwerkgelegenheid genaamd 'De route van school naar Werk' wordt gebruik gemaakt van de 'tijdelijke middelen decentralisatie jeugdwerkloosheid' van de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam. Hiervoor ontvangt de gemeente circa € 35.000. Het effect op de begroting is hiermee budgetneutraal.

Het doel is om de dienstverlening van de jongerencoach, zoals opgezet met de jongerenpilot in 2022, te kunnen continueren. Daarnaast bestaat met de komst van dit project de mogelijkheid om specifieke maatwerktrajecten te kunnen bekostigen. De gemeenten willen in de periode 1 april 2023 tot 1 april 2024 15% meer jongeren bemiddelen naar werk, een leerwerkplek of terug leiden naar onderwijs. Als werk of scholing niet lukt, ondersteunen de gemeenten deze jongeren binnen de lijnen van het sociaal domein met het doel zelfredzaamheid.

2.2.4.5 S-11 Rijksbudget BUIG € 300.000, budgetneutraal (meerjarig)

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Het Rijk stelt jaarlijks een macrobudget vast dat volgens een vaste verdeelsystematiek onder de gemeenten wordt verdeeld. Dit budget wordt op meerdere momenten van het jaar bijgesteld.

Op basis van de meest recente prognose blijkt dat er sprake is van een overbesteding. Dit heeft meerdere oorzaken. Per 1 januari 2023 en 1 juli 2023 is het wettelijk minimum loon (WML) flink gestegen, waardoor de uitkeringen maandelijks hoger zijn. De grootste stijging was per 1 januari 2023 (10,15%) ten op zichte van 1 juli 2023 (3,13%). Daarnaast is er een hogere besteding voor de loonkostensubsidie ten opzichte van de begroting. Dit is overigens een gunstige ontwikkeling is, aangezien dit een bijdrage levert aan de uitstroom naar werk. De middelen voor de loonkostensubsidie worden jaarlijks achteraf, met terugwerkende kracht, vergoed aan de gemeente.

Daarentegen is de verwachting dat het definitieve Rijksbudget BUIG hoger wordt bijgesteld, omdat de doorwerking van de stijging van het wettelijk minimumloon nog niet was doorgevoerd in de voorlopige budgetten. Er is daarmee per saldo sprake van een budgettair neutraal effect in de begroting.

2.2.4.6 S-12 Bijzondere bijstand € 200.000, nadeel (eenjarig)

Voor de bijzondere bijstand hanteert de gemeente Ouder-Amstel één budget waaruit verschillende regelingen worden vergoed. De energietoeslag valt hier buiten. Voor de bijzondere bijstand is in 2023 € 179.000 begroot, terwijl de verwachte uitgaven zijn geraamd op circa € 380.000. Dit brengt een nadeel van circa € 200.000 met zich mee. Op basis van de verstrekkingen blijkt dat de kosten voor de bijzondere bijstand met name stijgen door de hogere taakstelling (plaatsing van statushouders in de gemeente) en een toegenomen aantal toekenningen voor bewindvoeringskosten.

Voor de gemeente Ouder-Amstel is de taakstelling in 2023 hoger dan in voorgaande jaren. Hierdoor zien we een overbesteding op het budget voor bijzondere bijstand. Dit is met name zichtbaar bij de bijzondere bijstand voor de inrichtingskosten van een woning en de overbruggingsuitkering die een statushouder ontvangt, zodra zij een woning accepteren in de gemeente Ouder-Amstel. Voor beiden is het aantal verstrekkingen toegenomen. Daarnaast is de hoogte van de vergoeding voor de inrichtingskosten gestegen. Dit komt door de indexering van de nibud normen die de gemeente Ouder-Amstel hanteert bij verstrekking van de vergoeding voor de inrichtingskosten.

2.2.4.7 S-13 Begeleiding naar werk voor Inburgeraars € 81.000, nadeel (eenjarig)

Door de toegenomen taakstelling in de gemeente Ouder-Amstel zijn er op dit moment 22 statushouders die recht hebben op ondersteuning naar werk. Het recht op ondersteuning naar werk (re-integratie) is een verplichting vanuit de Participatiewet en moet bekostigd worden vanuit het re-integratiebudget. Door de toename in het aantal statushouders ontstaat er een overbesteding op het re-integratiebudget. Daarbij komt er in het vierde kwartaal nog een aantal statushouders naar de gemeente Ouder-Amstel.

Naast de toename van het aantal statushouders is de samenstelling van de groep inburgeraars financieel nadelig. Een aantal inburgeraars heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast bestaat de groep toegewezen statushouders voornamelijk uit alleenstaande volwassen mannen. Deze groep is gebaat bij ondersteuning in het vinden van werk. De gemeente heeft geen invloed op welke statushouders naar de gemeente komen.

De begeleiding naar werk is urgent, ook om na het inburgeren de afhankelijkheid van een uitkering te voorkomen. De kosten voor begeleiding naar werk zijn niet exact bekend. Zij zijn mede afhankelijk van de verhoging in de taakstelling voor het vierde kwartaal en het type nieuwe inburgeraars. Deze aanvullende kosten kunnen niet worden gedekt via de geoormerkte middelen voor de Wet inburgering. De verwachting is dat er circa € 81.000 nodig is om de re-integratiemiddelen te kunnen bekostigen. Dit leidt tot een nadeel in de begroting. Mogelijk zijn hier in 2024 ook extra middelen voor benodigd.

2.2.5 Onderwijs

2.2.5.1 S-14 Nationaal Programma Onderwijs (NPO) € 45.000, budgetneutraal (eenjarig)

Het Rijk heeft in 2021 via een specifieke uitkering € 170.000 ter beschikking gesteld aan de gemeente Ouder-Amstel om opgelopen achterstanden tijdens de coronapandemie weg te werken bij kinderen. Het bedrag mocht in eerste instantie besteed worden in schooljaar 2021-2022 en schooljaar 2022-2023. In 2022 is samen met partners uit onder andere het onderwijs, kinderopvang, welzijn en jeugd een plan gemaakt om de NPO-gelden voor Ouder-Amstel in te zetten. Doordat de bestedingstermijn vanuit het Rijk is verlengd met schooljaar 2023-2024 en schooljaar 2024-2025 schuift een deel van de besteding van deze middelen op. De begroting 2023 wordt in verband met de neerwaartse (opgeschoven) bestedingen met € 45.000 bijgesteld. Het effect hiervan is budgetneutraal.

2.2.5.2 S-15 Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) € 27.000, budgetneutraal (eenjarig)

Via de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) ontvangen gemeenten elk jaar budget voor volwasseneneducatie en de aanpak van laaggeletterdheid. Gemeenten kunnen hiermee cursussen taal, rekenen en digitale vaardigheden aanbieden aan

volwassenen. De financiering loopt via de centrumgemeente Amsterdam. De uitvoering hiervoor is uitbesteed aan Coherente. Het effect op de begroting (€ 27.000) is hiermee budgetneutraal.

2.3 Risico's

Er zijn geen aanvullende ontwikkelingen in de risico's te vermelden.